

แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล
ตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
เป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

เรียบเรียงโดย สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

สารบัญ

	หน้าที่
ส่วนที่ ๑	ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดราชบุรี ๕
ส่วนที่ ๒	ข้อมูลทั่วไปของตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ๑๖
ส่วนที่ ๓	หลักแนวคิดและบทวิเคราะห์ ๓๑
ส่วนที่ ๔	สรุปผลการพัฒนาตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ๓๖
ส่วนที่ ๕	ยุทธศาสตร์การเกษตรตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ๔๑
ส่วนที่ ๖	แผนงานโครงการพัฒนาเกษตรกรรม ตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ๔๓

บทนำ

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่องได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบน มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตั้งแต่ในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นลำดับ จนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมในระดับประเทศ ในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมดังกล่าว ครั้งนั้นมุ่งเน้นให้ความสำคัญพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน ตำบลอย่างมาก เพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทุกเรื่องทุกสาขา ทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร ข้อมูลปัญหาความต้องการต่าง ๆ ที่ได้จากพื้นที่เหล่านั้นถือเป็นข้อมูลจริงที่เกิดจากปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรโดยตรง ในเรื่องที่มีความเร่งด่วนสภาเกษตรกรแห่งชาติได้ให้ความสำคัญเร่งนำเสนอรัฐบาลในลักษณะข้อเสนอเชิงนโยบายและพบว่าเมื่อเวลาผ่านไปปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ สภาเกษตรกรแห่งชาติจึงได้หยิบยกเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลขึ้นมาดำเนินการอีกครั้ง โดยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหา ร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเองพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนา ร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางการเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการใน ๕ เรื่องหลักให้บังเกิดผล แก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ปัญหาหนี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม พื้นที่ดำเนินการอำเภอละ ๑ ตำบล และหลังจากที่สภาเกษตรกรได้ดำเนินการเรื่องนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก็ได้มีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๖ เรื่อง ได้แก่ การลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันสินค้าเกษตร การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรอินทรีย์ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และธนาคารสินค้าเกษตร ซึ่งได้มุ่งเน้นพื้นที่ดำเนินการในระดับตำบล

เช่นเดียวกับโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ที่สภาเกษตรกรแห่งชาติ และสภาเกษตรกรจังหวัดกำลังดำเนินการอยู่

อย่างไรก็ตามสภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่ม และส่งเสริมการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้าน ตำบล ส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรม หรือ SMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งในระดับนั้นได้ จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผน มีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผน มีการสร้างผู้นำ สร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้ “โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม”

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร
๒. จัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ในพื้นที่หรือพัฒนาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรเดิม และเชื่อมโยงเครือข่าย
๓. ปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาด สินค้าเกษตรของเกษตรกรในตำบล โดยอาศัยแผนพัฒนาเกษตรกรรม การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า (Value chain) ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร เปลี่ยนแปลงจากเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่เน้นบริหารจัดการและเทคโนโลยี สร้างเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

ส่วนที่ ๑

บริบททั่วไปของจังหวัดราชบุรี

"จังหวัดราชบุรี" มีชื่ออันเป็นมงคลยิ่ง หมายถึง "เมืองพระราชา" เป็นเมืองเก่าแก่ เมืองหนึ่งของประเทศไทย จากการศึกษาและขุดค้นของนักประวัติศาสตร์ นักโบราณคดี พบว่าดินแดน แถบลุ่มแม่น้ำแม่กลองแห่งนี้เป็นที่มั่นที่อยูอาศัยของคนหลายยุคหลายสมัย และมีความรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตจากหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุจำนวนมาก ทำให้เชื่อได้ว่ามีผู้คนตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ ตั้งแต่ยุคหินกลาง ตลอดจนถึงค้นพบเมืองโบราณสมัยทวารวดีที่ตำบลคูบัว อำเภอเมืองราชบุรี

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราช ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ได้เคยดำรงตำแหน่งหลวงยกกระบัตรเมืองราชบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ซึ่งในช่วงปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาและตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าเมืองราชบุรีเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญ เป็นสมรภูมิการรบหลายสมัย โดยเฉพาะในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราช ได้ยกทัพมาตั้งรับ ตีทัพมาในเขตราชบุรีหลายครั้ง ครั้งที่สำคัญที่สุด คือ สงครามเก้าทัพ

ต่อมา พ.ศ. ๒๓๖๐ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ได้โปรดเกล้าฯ ให้สร้างกำแพงเมืองใหม่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลองตลอดมาจนถึงปัจจุบัน ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ใน พ.ศ. ๒๔๓๗ ได้ทรงเปลี่ยนการปกครองส่วนภูมิภาค โดยรวมหัวเมืองต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันตั้งขึ้นเป็นมณฑล และได้รวมเมืองราชบุรี เมืองกาญจนบุรี เมืองสมุทรสงคราม

เมืองเพชรบุรี เมืองปราณบุรี เมืองประจวบคีรีขันธ์ รวม ๖ เมือง ตั้งขึ้นเป็นมณฑลราชบุรี โดยตั้งที่บัญชาการมณฑล ณ เมืองราชบุรี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลอง (ต่อมาเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเก่า และ ในปัจจุบันเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี) และในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้ย้ายที่บัญชาการจากฝั่งซ้ายกลับมาตั้งรวมอยู่แห่งเดียวกับศาลาว่าการมณฑลราชบุรีทางฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลองจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๖ เมื่อได้มีการยกเลิกการปกครองแบบมณฑลทั้งหมด มณฑลราชบุรีจึงถูกยกเลิกและคงฐานะเป็น "จังหวัดราชบุรี" จนถึงปัจจุบัน

ลักษณะทางกายภาพ

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางด้านตะวันตกที่มีภูมิประเทศหลากหลาย จากพื้นที่ราบราบลุ่มแม่น้ำแม่กลองสูงชัน มีเทือกเขาตะนาวศรีทอดตัวยาวเป็นแนวพรมแดนไทย-เมียนมาร์ตั้งอยู่ละติจูดที่ ๑๓ องศา ๐๙ ลิปดาเหนือ ถึง ๑๓ องศา ๕๗ ลิปดาเหนือ และลองติจูด ๙๙ องศา ๑๐ ลิปดาตะวันออก ถึง ๑๐๐ องศา ๐๓ ลิปดาตะวันออก มีพื้นที่ทั้งหมด ๕,๑๙๖.๕๖๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๒๔๓,๗๘๙ ไร่ เป็นร้อยละ ๑.๐๑ ของประเทศ และอันดับที่ ๔๒ ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลขที่ ๔ ประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอท่าม่วง และอำเภอท่ามะกาจังหวัดกาญจนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเขาย้อย และอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอกำแพงแสน อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอบางคนที อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดราชบุรีแบ่งตามระดับความสูงของพื้นที่ โดยพื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่ ครอบคลุม ๖๐ เป็นพื้นที่ราบและราบลุ่ม ระดับความสูงต่ำกว่า ๑๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล ปานกลาง พบมากทางด้านตะวันออกบริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ในเขตอำเภอเมืองราชบุรี อำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบางแพ อำเภอปากท่อและอำเภอวัดเพลง

ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางลาดมาทางตะวันตกเป็นที่ลาดเชิงเนิน และที่ลาดเชิงเขา ระดับความสูงของพื้นที่ อยู่ระหว่าง ๑๐๐ - ๓๕๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง มีแม่น้ำภาชี และลำห้วยสาขาเป็นสายน้ำหลัก พบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และด้านตะวันตกของอำเภอปากท่อ อำเภอเมืองฯ อำเภอโพธาราม และอำเภอบ้านโป่งสำหรับพื้นที่ภูเขาสูง ระดับความสูงตั้งแต่ ๓๕๐ เมตรขึ้นไป พบกระจายเป็นกลุ่มทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณชายแดนมีเทือกเขาตะนาวศรีที่สูงชันด้านตะวันตกติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และเขตแดนด้านใต้ติดกับจังหวัดเพชรบุรีมีสภาพเป็นเทือกเขาสูงอุดมด้วยป่าดิบ ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง และป่าไผ่ พบในเขตอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา และอำเภอปากท่อด้านตะวันตก

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดราชบุรี ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่ทำให้พื้นที่ที่ติดกับเทือกเขามีฝนตกน้อย โดยฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน และมักทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ทำให้สภาพอากาศของราชบุรีมี ๓ ฤดู คือฤดูฝน มี ๒ ช่วง ช่วงแรก เริ่มเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม ช่วงที่สอง เดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้มีฝนตกชุกและตกหนักแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่าไหลหลากจากเทือกเขาเป็นประจำทุกปี จากข้อมูลปริมาณน้ำฝนของสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี พบว่า ปริมาณฝนมากที่สุดต่อเดือน วัดได้ ๔๔๑.๕ มิลลิเมตร เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ปริมาณฝนมากที่สุดต่อปี วัดได้ ๑,๕๑๓.๑ มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และปริมาณฝนน้อยที่สุดต่อปี วัดได้ ๙๐๒.๗ มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ จากข้อมูลอุณหภูมิจากสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี อุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ ๙.๘ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน จากข้อมูลอุณหภูมิจากสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี อุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ ๔๑.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙

ข้อมูลการปกครอง/ประชากรและชาติพันธุ์

เขตการปกครองจังหวัดราชบุรี แบ่งเขตการปกครองแบ่งออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๑๐๑ ตำบล ๙๗๗ หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๔ แห่ง เทศบาลตำบล ๓๐ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๙๗ แห่ง

ตาราง : แสดงเขตการปกครองจังหวัดราชบุรี

ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ตั้งเมื่อ	จำนวน		การปกครองส่วนท้องถิ่น		
						เทศบาล	เทศบาล	อบต.
				ตำบล	หมู่บ้าน	เมือง	ตำบล	
๑	เมืองราชบุรี	๔๓๐.๒๙๘	วิ.ศ.๑๑๘	๒๑	๑๘๗	๑	๔	๑๗
๒	บ้านโป่ง	๓๖๖.๕๕๙	วิ.ศ.๑๑๕	๑๔	๑๘๓	๒	๔	๑๑
๓	โพธาราม	๔๑๗.๐๐๙	พ.ศ. ๒๔๓๖	๑๘	๑๕๖	๑	๘	๑๑
๔	ดำเนิน สะดวก	๒๑๐.๒๗/๑	พ.ศ.๒๔๕๕	๑๓	๑๐๕		๕	๘
๕	ปากท่อ	๗๕๗.๘๓๕	วิ.ศ.๑๑๘	๑๒	๘๕		๒	๑๐
๖	จอมบึง	๗๗๒.๐๕๕	พ.ศ. ๒๔๓๘	๖	๙๐		๒	๖
๗	บางแพ	๑๓๒.๕๙๗	พ.ศ. ๒๔๕๓	๗	๖๕		๒	๔
๘	วัดเพลง	๓๗.๘๙๒	พ.ศ. ๒๔๙๙	๓	๒๘		๑	๓
๙	สวนผึ้ง	๑,๐๐๕.๐๘	พ.ศ. ๒๕๒๖	๔	๓๗		๒	๔
๑๐	บ้านคา	๑,๐๒๖.๘๗	พ.ศ. ๒๕๕๐	๓	๔๑		-	๓
รวม				๑๐๑	๙๗๗	๔	๓๐	๙๗

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี สิงหาคม ๒๕๕๙)

จำนวนประชากรแยกเพศและครัวเรือน ณ สิ้นเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

จังหวัดราชบุรีมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๘๖๘,๓๕๐ คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๒๓ เพศชายคิดเป็นร้อยละ ๔๘.๗๗

ตาราง : แสดงจำนวนประชากรและครัวเรือน รายอำเภอ

อำเภอ	ประชากร			จำนวน
	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
เมืองราชบุรี	๙๙,๓๓๐	๑๐๒,๕๖๗	๒๐๑,๘๙๗	๒๗,๕๑๗
บ้านโป่ง	๘๒,๕๗๑	๘๙,๗๖๘	๑๗๒,๓๓๙	๑๙,๖๓๗
โพธาราม	๖๕,๕๖๗	๗๐,๘๘๔	๑๓๖,๔๕๑	๑๗,๕๒๕
ดำเนินสะดวก	๔๕,๐๑๘	๔๘,๖๗๓	๙๓,๖๙๑	๑๕,๕๖๘
ปากท่อ	๓๒,๘๖๓	๓๔,๒๒๗	๖๗,๐๙๐	๑๑,๗๑๖
จอมบึง	๓๑,๐๗๙	๓๒,๐๓๑	๖๓,๑๑๐	๑๓,๓๓๗
บางแพ	๒๑,๔๙๑	๒๓,๒๑๔	๔๔,๗๐๕	๔,๔๕๖
วัดเพลง	๕,๘๕๘	๖,๓๖๕	๑๒,๒๒๓	๒,๕๓๕
สวนผึ้ง	๒๖,๙๔๓	๒๔,๙๐๙	๕๑,๘๕๒	๖,๖๒๖
บ้านคา	๑๒,๘๐๓	๑๒,๑๘๙	๒๔,๙๙๒	๖,๐๑๓
รวม	๔๒๓,๕๒๓	๔๔๔,๘๒๗	๘๖๘,๓๕๐	๑๒๔,๙๒๐

(ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดราชบุรี สิงหาคม ๒๕๕๙)

วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงทางฝั่งตะวันตก ลาดมาสู่ที่ราบตอนกลาง และที่ราบลุ่มด้านตะวันออกของจังหวัด ทำให้จังหวัดราชบุรีมีศักยภาพทางการเกษตรที่หลากหลาย ทั้งชนิดดินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก โดยที่ราบสูงฝั่งตะวันตกเป็นพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกพืชไร่ เช่น สับปะรด ย้อย มันสำปะหลัง และการเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ราบตอนกลาง เป็นพื้นที่เหมาะสมกับการทำนา พืชผัก ผลไม้ และการเลี้ยงสัตว์ ส่วนพื้นที่ราบลุ่มด้านตะวันออก เป็นพื้นที่ปลูกผัก ผลไม้ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประกอบกับเกษตรกรรมมีการสืบทอดการ

พัฒนาการเกษตร จังหวัดราชบุรีจึงมีสถานการณ์ผลิตทางการเกษตรที่มีคุณค่าและหลากหลายมาจนถึงปัจจุบัน จึงเป็นภาคการผลิตที่สำคัญในการขับเคลื่อนสภาพเศรษฐกิจของจังหวัด

ด้านสังคมและวัฒนธรรม จังหวัดราชบุรีมีประชากร ๘ ชาติพันธุ์ ที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานในสมัยสงครามในอดีต จนเป็นชาติพันธุ์ที่มีการถ่ายทอดภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรม ที่มีคุณค่าผ่านมาจนถึงรุ่นปัจจุบันมีความสามัคคี ไม่มีความรุนแรง อันเป็นต้นทุนที่นำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นอยู่ทั้งด้านอาชีพ รายได้ การท่องเที่ยว เช่น ชาวไทยเชื้อสายจีน ในสมัยอดีตมีการใช้ภูมิปัญญาศิลปะการปั้นโอ่งมังกร และมีการนำลงเรือเพื่อส่งขายทั่วไป ภูมิปัญญาดังกล่าวนำมาสู่การพัฒนาการสร้างอาชีพ การเป็นเมืองแห่งการค้าขาย และการเป็น ๑ ใน ๑๒ เมือง ต้องห้ามพลาด ด้านศิลปะ “ราชบุรี ชุมชนคนอาร์ต” มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งพิจารณาจากสาขาการค้าส่งค้าปลีก จังหวัดราชบุรีมีการขยายตัวมาอย่างต่อเนื่องปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ ๘ ของ GPP และเป็นต้นทุนที่สำคัญในเชิงสังคมที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นเมืองแห่งความสุข

วิสัยทัศน์จังหวัดราชบุรี : เมืองเกษตรสีเขียว สังคมมีความสุข เศรษฐกิจมั่นคง

เมืองเกษตรสีเขียว พัฒนาการกระบวนการผลิตในพื้นที่ในทุกกิจกรรมให้เป็นการผลิตที่ดี และเหมาะสม ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกร ทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดความสมดุลของเกษตรกรรม โดยจัดให้มีกลไกการให้ความรู้ และขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ ด้านการตลาดส่งเสริมและ พัฒนาการรวมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน โดยพัฒนาให้มีการเชื่อมโยงกันตั้งแต่การรวบรวม ผลผลิตการขนส่ง จนถึงผู้จำหน่ายผลผลิต

สังคมมีความสุข เป็นการอยู่ร่วมกันของประชาชนในจังหวัดอย่างสันติสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เหมาะสม เข้าถึงระบบประกันสุขภาพที่ครอบคลุม มีการสืบทอดวัฒนธรรมอย่าง มีคุณค่า มีรายได้ที่เหมาะสมภายใต้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสวยงาม

เศรษฐกิจมั่นคง เป็นเศรษฐกิจที่พัฒนาที่ระเบิดจากข้างใน เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันและพึ่งตัวเองใน สถานการณ์ความผันผวนทางเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ใน กลุ่มประชาชนและเกษตรกร และยกระดับเป็นการพัฒนาในสาขาการผลิตที่จะขับเคลื่อนมูลค่า GPP ของจังหวัด ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน คุณภาพผลผลิต และการบริการ ตลอดจนการบริหารการตลาดที่มี ประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อการปรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดให้มั่นคง ภูมิคุ้มกันในการขยายตัวต่อไป

ภาคการเกษตร การทำการเกษตรในพื้นที่จังหวัดราชบุรี

ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการปลูกข้าวในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง มีการปลูกพืชไร่ชนิดต่างๆ เช่น มีการปลูกข้าว มากในพื้นที่ อ.ปากท่อ, อ.บ้านโป่ง, อ.โพธาราม พื้นที่ ๖๓,๒๘๒ ไร่ ๖๐,๖๓๔ ไร่ และ ๕๖,๘๙๑ ตามลำดับ มีการปลูกพืชไร่ การปลูกสับปะรดโรงงาน ปลูกมากในพื้นที่ อ.บ้านคา, อ.ปากท่อ, อ.สวนผึ้ง พื้นที่ ๘๒,๑๖๐ ไร่, ๑๖,๘๘๑ ไร่ และ ๑๐,๒๖๘ ไร่ ตามลำดับ และการปลูกอ้อยโรงงาน ปลูกมากในพื้นที่ อ.จอมบึง, อ.โพธาราม, อ.บ้านโป่ง พื้นที่ปลูก ๗/๗,๐๓๗ ไร่ ๕๖,๗/๙๐ ไร่ และ ๓๐,๙๖๑ ตามลำดับ การปลูกไม้ผลที่สำคัญได้แก่ การปลูกมะพร้าวน้ำหอม ปลูกมากในพื้นที่อ.ดำเนินสะดวก, อ.เมือง, อ.วัดเพลง พื้นที่ปลูก ๑๘,๕๐๗ ไร่, ๖,๓๐๓ ไร่ และ ๕,๓๒๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนั้นเป็นการปลูกมะม่วง ชมพู่ทับทิมจันทร์ องุ่น นอกจากนั้นเป็นการปลูกพืชผัก

ตาราง แสดงพื้นที่ทำการเกษตรในจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๘

อำเภอ	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)					
	ทำนา	ทำไร่	พืชผัก	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	ไม้ดอกไม้ประดับ
เมือง	๔๙,๖๑๓	๑๙,๙๓/๔	๗,๕๕๐	๑๒,๘๓๕	๑๔,๖๒๑	๕๖๕
บางแพ	๑๕,๓๔๓	๒,๓๙๒	๑,๘๓๑	๑๒,๐๔๖	๒,๓๔๕	๘๓๑
บ้านโป่ง	๖๐,๖๓๔	๔๓,๐๓/๕	๖,๘๑๐	๔,๕๑๒	๑,๓๘๙	๓๖๔
จอมบึง	๓๕,๒๑๔	๑๒๐,๕๓/๐	๑๑,๙๙๘	๔,๑๙๔	๑,๓/๓๕	๖๒๓
ดำเนินสะดวก	๑,๔๑๕	๕๓/๒	๑๑,๒๑๓	๕๕,๔๒๘	๒๖,๑๔๕	๖๖๐
ปากท่อ	๖๓,๒๘๒	๓๒,๒๒๖	๑๔,๘๖๖	๑๐,๘๕๒	๒๑,๙๘๘	๒๙๒
โพธาราม	๕๖,๘๙๑	๖๑,๓/๐๖	๓,๔๑๖	๔,๒๓๖	๓,๓๒๓	๑,๔๙๙
วัดเพลง	๖,๕๓๘	-	๑,๓๕๒	๙๓๑	๕,๔๓/๙	-
สวนผึ้ง	๔๔๓	๓๘,๓๘๘	๓,๔๙๐	๗,๗/๙๒	๒๒,๖๓/๐	๓/๘
บ้านคา	๒๐	๑๐๔,๒๙๐	๔,๖๓/๘	๓,๒๘๕	๑๕,๖๘๑	๑๓

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี กันยายน ๒๕๕๙)

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ที่มีการเพาะปลูกมาก ๕ ชนิด คือ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง สับปะรด (โรงงาน) มันสำปะหลัง และ มะพร้าวอ่อน รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ข้าว จากสถิติข้อมูลการเกษตร ปี ๒๕๕๘ ข้าวนาปี มีพื้นที่ ปลูก ๒๘๓,๘๐๘ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๓/๕๙ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๑๘๘,๔๐๙ ตัน ข้าวนาปรัง พื้นที่ปลูก ๑๔,๘๓๘ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๓/๙๔ กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวม ๑๐,๓๐๕ ตัน เนื่องจากการวิเคราะห์สภาพน้ำต้นทุนจากสถานการณ์ พบว่าปริมาณน้ำต้นทุนในลุ่มน้ำแม่กลอง มีอยู่ประมาณ ๔,๓๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งน้อยกว่าในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ปริมาณน้ำที่มีไม่เพียงพอต่อการทำนาปรัง

มะพร้าวน้ำหอม จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวน้ำหอมมากที่สุดในประเทศไทย เนื่องจากดินมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ทำให้ปลูกมะพร้าวน้ำหอมได้คุณภาพดี เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ประกอบกับความต้องการของตลาดต่างประเทศมีปริมาณสูงขึ้น ผู้ส่งออกต้องการผลผลิตจำนวนมากขึ้น มีผู้รับซื้อ โรงงานแปรรูปตั้งใหม่มากขึ้น มีผลทำให้ราคาสูงขึ้น จึงมีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้นในช่วง ๒ - ๓ ปีนี้

สับปะรดโรงงาน สับปะรดโรงงานของจังหวัดราชบุรี พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอบ้านคา ปากท่อ และสวนผึ้ง พื้นที่ปลูกลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเกษตรกรหลายรายใช้ปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางพารา เมื่อยางพาราอายุมากกว่า ๓ ปี ก็ต้องเลิกปลูกสับปะรด ทำให้พื้นที่ปลูกลดลง และด้วยสถานการณ์ภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตลดลง มีผลต่อราคาที่สูงขึ้นเนื่องจากผลผลิตน้อย พื้นที่ปลูกในอนาคตคาดว่าจะไม่ลดลงมากกว่านี้ เนื่องจากมีปริมาณที่เหมาะสมทำให้ราคาดีอย่างต่อเนื่อง

มันสำปะหลัง มันสำปะหลังเป็นพืชที่ปลูกเฉพาะพื้นที่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ใช้น้ำฝนเป็นหลัก ทำให้พื้นที่ปลูกคงที่ มีการเพิ่มหรือลดลงในปริมาณที่ไม่สูงนัก เนื่องจากพื้นที่เปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นได้ยาก

การปศุสัตว์

จังหวัดราชบุรี ได้ส่งเสริมด้านปศุสัตว์ เน้นการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยให้ผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ ลดและเลิกใช้สารเคมี เลี้ยงสัตว์ให้ปลอดภัยและมีความสุข เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เลี้ยงและผู้บริโภค ลดต้นทุนการผลิต ใช้วัตถุดิบตามธรรมชาติ เพิ่มผลผลิตด้านปศุสัตว์ เพื่อให้เกษตรกรมีกินมีใช้ภายในครัวเรือน เหลือจึงจำหน่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนเกษตรกรรายใหญ่ เน้นพัฒนาปรับระบบการเลี้ยงให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์ม ควบคุมระบบการเลี้ยงให้มีระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Bio security) เน้นการผลิตปลอดภัยต่อผู้บริโภคตั้งแต่ฟาร์มถึงโต๊ะอาหาร และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมทุ่งราชบุรี เป็นเมืองเกษตรสีเขียว หรือ Green City

สัตว์เศรษฐกิจที่มีการเลี้ยงในจังหวัดราชบุรี

สุกร มีการเลี้ยงสุกรเป็นอันดับ ๑ ของประเทศ จำนวน ๑,๗๕๐,๐๐๕ ตัว หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของการเลี้ยงสุกรทั้งประเทศ จากการส่งเสริมให้มีการเข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม ขณะนี้ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่ร้อยละ ๙๐ ได้เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม สำหรับโรงฆ่าชำแหละในจังหวัดมีทั้งหมด ๒๗ แห่ง กำลังการผลิต ๑,๗๕๐ ตัว ต่อวัน

โคนม มีการมากเป็นอันดับ ๒ ของประเทศ จำนวน ๔๗,๘๕๕ ตัว หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๓ ของการเลี้ยงทั้งประเทศ ในส่วนของการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัดราชบุรี จะเน้นการพัฒนาฟาร์มเลี้ยงโคนมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดต้นทุนการผลิต มีปริมาณน้ำนมดิบเพิ่มขึ้น

โคเนื้อ มีอยู่ประมาณ ๙๖,๕๔๖ ตัว เน้นการสร้าง ความเข้มแข็งให้เกษตรกร ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเร่งพัฒนาสายพันธุ์ โดยใช้การผสมเทียมเพื่อให้มีสายพันธุ์โคเนื้อลูกผสมบราห์มัน ชาร์โรเลส์ และบองอากี้แดง และจะพัฒนาฟาร์มเป็นฟาร์มเครือข่ายสัตว์พันธุ์ดีของกรมปศุสัตว์

แพะ มีจำนวน ๑๘,๓๐๕ ตัว เกษตรกรผู้เลี้ยง ๗๐๖ ครัวเรือน จังหวัดมีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงแพะ และได้กำหนดเป้าหมายมุ่งสู่การเป็นฮับแพะ โดยเน้นสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มมีชมรมผู้เลี้ยงแพะ และจะพัฒนาสายพันธุ์ โดยใช้งานผสมเทียมแพะ พัฒนาฟาร์มและระบบการเลี้ยงการจัดการให้เข้าสู่มาตรฐานฟาร์ม

ตารางแสดงจำนวนฟาร์มปศุสัตว์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ของจังหวัดราชบุรี ปี ๒๕๕๙

ลำดับ	ชนิดสัตว์	จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
๑	สุกร	๙๑
๒	โคนม	๒๒
๓	ไก่ไข่, ไก่เนื้อ, ไก่พันธุ์	๕, ๒๐, ๓
๔	เป็ดเนื้อ, เป็ดพันธุ์	๑๑, ๑
๕	นกกระทา	๕
๖	แพะนม, แพะเนื้อ	๑, ๒๔

(ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดราชบุรี กันยายน ๒๕๕๙)

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

จังหวัดราชบุรี มีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทั้งสิ้นจำนวน ๒,๖๖๓ ราย เนื้อที่เลี้ยงรวม ๒๓,๔๓๘.๐๘ ไร่
ฟาร์มเลี้ยงรวม ๒,๓/๒๐ ฟาร์ม (๔๙,๘๒๕ ไร่) ปอเลี้ยงรวม ๔๙,๘๒๕ ปอ สัตว์น้ำที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ กุ้งก้ามกราม
กุ้งขาว ปลาสวยงาม และปลาน้ำจืด (ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี มกราคม ๒๕๕๙)

ตารางแสดงการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ได้รับรองมาตรฐาน GAP ของจังหวัดราชบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

อำเภอ	ชนิดสัตว์น้ำ /พื้นที่เพาะเลี้ยง			
	ปลากลาย พื้นที่ (ไร่)	ปลาตูก พื้นที่ (ไร่)	กุ้งขาว พื้นที่ (ไร่)	กุ้งก้ามกราม พื้นที่ (ไร่)
เมืองราชบุรี	-	-	-	๘๐
ดำเนินสะดวก	-	-	-	๓๓/
บางแพ	-	-	๘๒	๒,๑๘๒
โพธาราม	๑๐	๖	-	-
รวม	๑๐	๖	๘๒	๒๒๙๙

(ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดราชบุรี มกราคม ๒๕๕๙)

ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่ป่าเหลืออยู่ประมาณ ๑,๐๘๑,๓๘๓.๕๔ ไร่ หรือร้อยละ ๓๓.๓๔
ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด ป่าไม้ส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่เขาและเทือกเขาตะนาวศรี โดยข้อมูล ๓ ปีย้อนหลังมีจำนวน
พื้นที่ป่าไม้เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย สำหรับพื้นที่ป่าไม้จำแนกตามลักษณะบังคับตามกฎหมาย (ที่มา : สำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ประกอบด้วย

- ป่าสงวนแห่งชาติ มีพื้นที่ ๑,๘๖๔.๙๕ ตารางกิโลเมตร
- อุทยานแห่งชาติ มีพื้นที่ ๓๒๘.๓/๔ ตารางกิโลเมตร
- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีพื้นที่ ๔๘๙.๓๑ ตารางกิโลเมตร
- ที่ราชพัสดุ มีพื้นที่ ๘๐๐.๐๐ ตารางกิโลเมตร

ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำแม่กลองไหลผ่านจังหวัดราชบุรี ในเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภोधุมพาราณ อำเภอมืองราชบุรี และอำเภอดำเนินสะดวก รวมความยาว ๖๗ กิโลเมตร **แม่น้ำแควอันม** เป็นสาขาของแม่น้ำแม่กลองในเขตอำเภอมืองฯ และอำเภอดำเนินสะดวก **แม่น้ำภาษี** ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีในเขตอำเภอบ้านคา ไหลผ่าน อำเภอสวนผึ้ง อำเภอดำเนินสะดวก ไปบรรจบแม่น้ำไทรโยคในเขตจังหวัดกาญจนบุรี มีความยาวเฉพาะ ในเขตจังหวัดราชบุรี ๘๐ กิโลเมตร จังหวัดราชบุรี มีคลองดำเนินสะดวกที่ขุดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ เพื่อเชื่อม แม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง โดยเริ่มจากตำบลบางยาง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผ่านอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี บรรจบกับแม่น้ำแม่กลองที่ตำบลบางนกแขวก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวตลอดลำคลอง ๓๕ กิโลเมตร และลำคลองสาขาอีก กว่า ๒๐๐ คลอง

ปริมาณน้ำต้นทุนของจังหวัด พบว่า มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำของจังหวัด ทุก ๆ ปี และในปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘ จังหวัดมีความต้องการใช้น้ำเท่ากับ ๓๙ ล้าน ลบ.ม. เป็นความต้องการใช้น้ำด้านการเกษตรทั้งหมด

พื้นที่ในเขตชลประทานแม่กลองใหญ่ เขื่อนแม่กลอง ซึ่งทดน้ำแม่กลอง ตั้งอยู่ในเขตอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดกาญจนบุรี ก่อให้เกิดคลองส่งน้ำสายใหญ่เพื่อการเกษตร การอุปโภค-บริโภค การเก็บกักน้ำ การระบายน้ำ ป้องกันน้ำท่วม ในเขตจังหวัดราชบุรีครอบคลุม พื้นที่ ๘๖๘,๖๘๐ ไร่

คุณภาพน้ำ จากการติดตามตรวจสอบคุณภาพแม่น้ำแม่กลอง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ ราชบุรี จำนวน ๓ ครั้ง เพื่อบ่งบอกระดับคุณภาพน้ำว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ดี พอใช้ เลื่อนม ไทรม หรือเลื่อนม ไทรมมาก ซึ่งนำค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) แคลที่เรียกกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) แคลที่เรียกกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์มทั้งหมด (FCB) และแอมโมเนีย (NH₃-N) มาคำนวณคุณภาพน้ำ พบว่า

- สถานีสะพานวัดใหม่ชำนาญ อำเภोधุมพาราณ จังหวัดราชบุรี (MK๐๖) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เลื่อนม ไทรม (มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ ๔)
- สถานีหน้าค่ายกาญจบุรี อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี (MK๐๕) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ (มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ ๓)
- สถานีสะพานเฉลิมพระเกียรติฯ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี (MK๐๗) คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี (มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภทที่ ๒)

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปตำบลอ่างหิน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี

ประวัติความเป็นมา

เดิมมีอ่างน้ำอยู่กลางหมู่บ้าน ลักษณะของอ่างน้ำประกอบด้วยหินเป็นส่วนใหญ่ ชาวบ้านไม่ว่าใกล้หรือไกล ต่างพึ่งพาอาศัยแหล่งน้ำแห่งนี้ดื่มใช้ และทำการเกษตร ต่อมาทางราชการ แต่งตั้งให้เป็นตำบล ชาวบ้านจึงพร้อมใจกันใช้ชื่อ "อ่างหิน" เป็นชื่อของตำบลสืบมาจนถึงปัจจุบัน

ข้อมูลด้านสังคม

ข้อมูลชุมชนจำนวน ๗ ชุมชน

ลำดับที่	ชื่อชุมชน/ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	ชื่อผู้นำชุมชน/ผู้ใหญ่บ้าน
๑	บ้านห้วยน้อย	๖๓๘	นายนาวัน บึงไชย
๒	บ้านหนองโก	๓/๔๒	นายประเทือง หมั่นชำนาญ
๓	บ้านโป่ง	๕๙๕	นายสุภักดิ์ ขาวขำ
๔	บ้านนาดอก	๓/๐๒	นายชาติ ปีกเหม้น
๕	บ้านอ่างหิน	๙๕๑	นายคำผล เสมอใจ
๖	บ้านห้วยต้นห้าง	๔๓/๑	นายประมาณ ขาวสะอาด
๗	บ้านโป่งแก้ง	๕๔๒	นายเพชร อำนวยใจ

พื้นที่

ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและสลับกับภูเขาบางส่วน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรและเลี้ยงสัตว์

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับ อบต.น้ำพุ และอบต.ห้วยไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

ทิศใต้ ติดกับ อบต.ทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ อบต.ทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ อบต.ยางหัก อำเภอปากท่อ, อบต.หนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา

และอบต.รางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี

สภาพภูมิอากาศ

ตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ๒ ประเภท คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือก่อให้เกิดฤดูฝนตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน ฝนตกชุกในเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวเย็น ฝนตกน้อยและมีอุณหภูมิต่ำสุดของปีฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศร้อน ความชื้นในอากาศต่ำและมีฝนตกเป็นครั้งคราว อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๘.๒๖ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรวมตลอดปี ๑,๒๑๐.๖๐ มิลลิเมตร ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ ๗๑.๔๒

สมดุลงของน้ำเพื่อการเกษตร

เดือนพฤษภาคม เป็นเดือนแรกที่มีปริมาณน้ำฝนสูงปริมาณความชื้นสะสมในดินสูงจึงทำให้ดินอืดตัว ดังนั้นช่วงที่มีการสะสมความชื้นในดินจึงเริ่มจากเดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคม ส่วนช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนจะเป็นช่วงการขาดน้ำ สำหรับช่วงระยะที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน

ลักษณะทั่วไปของดิน

ลักษณะของดินในตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี สามารถจำแนกออกได้เป็น ๗ ชุดดิน ดังนี้

ตารางแสดงชื่อชุดดินและจำนวนเนื้อที่

หน่วย แผนที่	สัญลักษณ์	คำอธิบาย	เนื้อที่	
			ไร่	%
๑	Db	ชุดดินเดิมบาง	๑๗/๔.๐๐	๑.๔๐
๒	Kyo	ชุดดินเขาย้อย	๑๐๘.๖๔	๐.๘๘
๓	Pp	ชุดดินโพนพิสัย	๔๐๔.๗๖	๓.๒๖
๔	Pth	ชุดดินปากท่อ	๖๓๘.๖๗	๕.๑๕
๕	Si-sh	ชุดดินสีคิ้ว ที่เป็นดินตื้น	๑,๕๓๐.๕๘	๑๒.๓๓
๖	Suk-md	ชุดดินสตึกที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง	๗,๖๓๗.๗๐	๖๑.๕๔
๗	Ty	ชุดดินท่ายาง	๑,๙๑๖.๓๗	๑๕.๔๔
		รวม	๑๒,๔๑๐.๗๒	๑๐๐.๐๐

รายละเอียดลักษณะชุดดินที่พบในพื้นที่

ชุดดินเดิมบาง (Doem Bang Series: Db) กลุ่มชุดดินที่ ๗

การจำแนกดิน Fine, kaolinitic, isohyperthermic Aeric (Plinthic) Endoaqualfs

การกำเนิด เกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถมอยู่บนตะพักลำน้ำเก่าระดับต่ำหรือเนินตะกอนน้ำพารูปพัด

สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน ๐-๒ %

การระบายน้ำ ค่อนข้างเลว

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้ำ

การซึมผ่านได้ของน้ำ ปานกลางถึงช้า

พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำนา

ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นดินลึกลงดินบนเป็นดินร่วนปนทรายถึงร่วนเหนียวปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลาง (pH ๖.๐) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายแข็ง มีสีเทาปนน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนเหลือง สีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรด ปานกลาง (pH ๖.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว สีเทาปนน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดกลางถึงต่างปานกลาง (pH ๗.๐-๘.๐)

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอึดตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่ เป็นประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
๐-๒๕	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
๒๕-๕๐	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
๕๐-๑๐๐	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ เป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว มีน้ำท่วมในฤดูฝนลึก ๓๐ ซม. นาน ๔ เดือน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ทำนา ควรมีการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ควบคู่กับปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดินให้ดีขึ้นและช่วยเพิ่มธาตุอาหารพืชให้แก่ดิน นอกจากนี้ในช่วงฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ถ้ามีแหล่งน้ำเพียงพอก็อาจจะใช้ปลูกพืชไร่อายุสั้นบางชนิดและพืชผักสวนครัวได้ดี

ชุดดินเขาย้อย (Khao Yoi Series: Kyo) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

การจำแนกดิน Fine-loamy, mixed, semiactive, isohyperthermic Aeric Endoaqualfs

การกำเนิด เกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถมอยู่บนตะกอนน้ำระดับต่ำหรือเนินตะกอนน้ำพารูปพัดติดต่อกัน

สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบมีความลาดชัน ๐-๒ %

การระบายน้ำ ค่อนข้างเลวถึงเลว

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้ำ

การซึมผ่านได้ของน้ำ ช้ำ

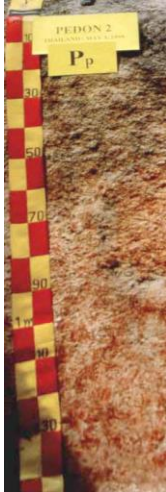
พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำนา

ลักษณะและสมบัติของดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีเทาปนน้ำตาลหรือสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนแดง ปฏิกริยาดินกรดปานกลางถึงกรดเล็กน้อย (pH ๖.๐-๖.๕) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีอ่อนของเทาปนน้ำตาล สีเทาปนชมพู หรือสีอ่อนของน้ำตาลปนแดง มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีแดงปนเหลืองตลอดหน้า ตัดดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕-๖.๕) ดินล่างตอนล่าง มีมวลก้อนกลมของเหล็กและแมงกานีสทั้งอ่อนและแข็งอยู่ในดินล่างลึกลงไป ปฏิกริยาดิน เป็นกลาง (pH ๗.๐)

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่ เป็นประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
๐-๒๕	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
๒๕-๕๐	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
๕๐-๑๐๐	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินเป็นทราย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำในการ ทำนา ถ้านำมาปลูกพืชไร่ น้ำแช่ขังนานถึง ๔ เดือน ลึก ๓๐ ซม.

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา ต้องปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มแร่ ธาตุที่จำเป็นแก่พืชให้กับดินและทำให้สมบัติทางกายภาพของดินดีขึ้น

ชุดดินโพนพิสัย (Phon Phisai series: Pp) กลุ่มชุดดินที่ ๔๙

การจำแนกดิน Loamy-skeletal over clayey, kaolinitic, isohyperthermic Typic (Oxyaquic Plinthic) Paleustults

การกำเนิด เกิดจากตะกอนชะมาทับถมบนหินตะกอนเนื้อละเอียดบนพื้นผิวของการเคลื่อนผิวแผ่นดิน

สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน ๑-๕ %

การระบายน้ำ ดีปานกลาง

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ปานกลางถึงเร็ว

การซึมผ่านได้ของน้ำ ปานกลางในดินบนและช้าในดินล่าง

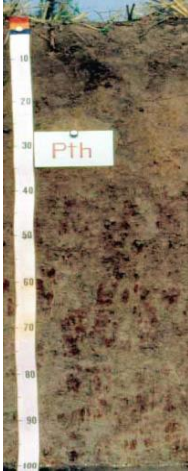
พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ ป่าเต็งรัง พืชไร่ บางพื้นที่ทำคันทนาปลูกข้าว

ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินต้นถึงชั้นกรวดลูกรัง ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน สีน้ำตาลปนเทาเข้ม ดินล่างตอนบน เป็นดินร่วนเหนียวปนทรายถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนกรวดหรือดินเหนียวปนกรวดมาก มีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลแก่ ส่วนดินล่างภายใน ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมากหรือดินเหนียวปนกรวดมากถัดไปจะเป็นชั้นดินเหนียวตลอด มีสีเทาปนน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงของคิลาแลงอ่อนและน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐-๖.๕) ในดินบนและ เป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) ในดินล่าง

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอึดตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๐-๒๕	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ต่ำ
๒๕-๕๐	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๕๐-๑๐๐	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์ เป็นดินต้นถึงชั้นกรวดลูกรัง เนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ที่ดิน กรณีที่ใช้ปลูกพืชไร่ ควรเลือกพืชที่มีรากสั้น เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเขียว และอื่นๆ ส่วนกรณีที่ใช้ปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ควรขุดหลุมปลูกให้มีขนาดไม่เล็กกว่า ๓/๕x๓/๕x๓/๕ ซม. แล้วนำหน้าดินหรือดินจากที่อื่นมาผสมกับปุ๋ยอินทรีย์ ใส่ลงในหลุมปลูก อัตราประมาณ ๒๐-๓๐ กก.ต่อหลุม เมื่อผสมแล้วนำกลับลงไปหลุมก่อนที่จะปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น

ชุดดินปากท่อ (Pak Tho Series: Pth) กลุ่มชุดดินที่ ๖

การจำแนกดิน Fine, kaolinitic, isohyperthermic (Aeric) Plinthic Palequults

การกำเนิด เกิดจากตะกอนน้ำพามาทับถมอยู่บนเนินตะกอนรูปพัดหรือตะกอนตะพัก ลำน้ำเก่าระดับต่ำ

สภาพพื้นที่ ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน ๐-๒ %

การระบายน้ำ ค่อนข้างเลวถึงเลว

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้ำ

สภาพซึมผ่านได้ของน้ำ ช้ำ

พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ทำนา

ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายแป้ง สีเทาอ่อน มีจุดประสีเหลืองปนน้ำตาล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕-๖.๐) ดินบนตอนล่าง สีน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๕.๐) ดินล่างตอนล่างดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงปนเหลืองหรือสีแดง มีลักษณะเป็นคิลาแลงอ่อนมีปริมาณมากกว่า ๕-๕๐ % ภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน อาจพบมวลก้อนกลม (nodules) ของแมงกานีส

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิ่มตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
๐-๒๕	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
๒๕-๕๐	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ
๕๐-๑๐๐	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ คุณสมบัติทางกายภาพไม่ดี น้ำท่วมขังในฤดูฝนลึก ๓๐ ซม. นาน ๔-๕ เดือน

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ทำนา ควรใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี ในอัตราและระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มผลผลิตและบำรุงรักษาดิน

ชุดดินสีคิ้ว (Si Khiu series: Si) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

การจำแนกดิน Fine-loamy, mixed, isohyperthermic Typic Rhodustalfs

การกำเนิด เกิดจากตะกอนของหินตะกอนเนื้อหยาบชะมาทับถมบนหินทรายที่มีปูนปน

(calcareous sandstone) บนพื้นผิวของการเคลือบผิวแผ่นดิน

สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีความลาดชัน ๒-๕ %

การระบายน้ำ ดี

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ปานกลาง

การซึมผ่านได้ของน้ำ ปานกลาง

พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ ป่าเบญจพรรณ ไม้ส่วนใหญ่เป็นป่าไผ่ ปลูกพืชไร่

ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดงเข้ม ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลปนแดงหรือสีแดงเข้ม จะพบก้อนเหล็กและแมงกานีสสะสมและก้อนหินปูนสะสม ในระดับความลึกที่ต่ำกว่า ๑๒๐ ซม. จากผิวดิน จะพบชั้นหินทรายที่มีปูนปน ในระดับความลึก ๑.๕-๒.๕ เมตร ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ในดินบนและเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างปานกลาง (pH ๕.๕-๘.๐) ในดินล่าง

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอึดตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์ ของดิน
๐-๒๕	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
๒๕-๕๐	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
๕๐-๑๐๐	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ปลูกพืชไร่ ควรปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมี เพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของแร่ธาตุในดินและปรับปรุงสมบัติทางกายภาพให้ดีขึ้น

ชุดดินสตึก (Satuk series: Suk) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

การจำแนกดิน Fine-loamy, siliceous, subactive, isohyperthermic Typic Paleustults

การกำเนิด เกิดจากตะกอนของหินตะกอนเนื้อหยาบชะมาที่บถมบนพื้นผิวของการ
เกลี่ยผิว แผ่นดิน

สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน ๒-๘ %

การระบายน้ำ ดี

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ปานกลาง

การซึมผ่านได้ของน้ำ ปานกลางถึงเร็ว

พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ ป่าเต็งรัง ปลูกพืชไร่

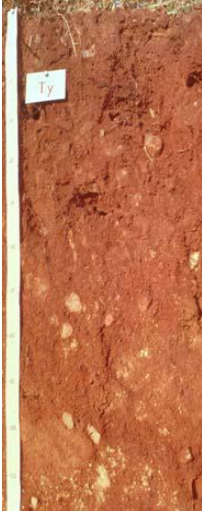
ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน สีน้ำตาล ปนเทาเข้ม หรือสีน้ำตาลเข้ม ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาลแก่ สี น้ำตาลปนเหลืองหรือสี เหลืองปนแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ในดินบนและเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ในดินล่าง

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัว เบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
๐-๒๕	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ
๒๕-๕๐	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ
๕๐-๑๐๐	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง ปอ ป่าทดแทนสำหรับทำไม้ใช้สอย และไม้ผล เช่น มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ และควรปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยเคมี เพื่อช่วยปรับปรุงให้ดิน มีสมบัติทาง กายภาพดีขึ้นและมีธาตุอาหารสมบูรณ์อยู่เสมอ

ชุดดินท่ายาว (Tha Yang: Ty) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

การจำแนกดิน Loamy-skeletal, siliceous, isohyperthermic Kanhaplic Haplustults

การกำเนิด เกิดจากการผุพังสลายตัวอยู่กับที่ และ/หรือ เคลื่อนย้ายมาเป็นระยะทางใกล้ๆ โดยแรงโน้มถ่วงของโลกของหินทรายและหินควอร์ตไซต์ โดยมีหินดินดานและหินฟิลไลต์แทรกอยู่

สภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา มีความลาดชัน ๒-๓๕ %

การระบายน้ำ ดี

การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน ช้า

สภาพให้ซึมได้ของน้ำ ปานกลางถึงเร็ว

พืชพรรณธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง

ปลูกพืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง และอ้อย

ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินต้นถึงชั้นกรวด ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน มีกรวดและเศษหินก้อนหินปนอยู่ตอนบนประมาณ ๑๕-๓๕ % โดยปริมาตร สีนํ้าตาลปนเทาถึงสีนํ้าตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อย (pH ๕.๕-๖.๕) ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียวปนทรายนกรวดและเศษหินมีปริมาณมากกว่า ๓๕ % โดยปริมาตร เพิ่มขึ้นตามความลึก จะพบชั้นดินปนกรวดปนเศษหินนี้ตื้นกว่า ๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดเล็กน้อยถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕-๖.๐) ดินล่างตอนล่างเป็นชั้นเศษหินกรวดของหินทราย

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
๐-๒๕	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๒๕-๕๐	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๕๐-๑๐๐	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ เป็นดินต้นมีเศษหินมาก มีความลาดชันสูง ขาดแคลนน้ำ

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้ในการเกษตร ควรปล่อยให้ป่าธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร

สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดินที่ ๑

เขตพื้นที่ทำนา มีเนื้อที่ประมาณ ๙๒๑.๓๑ ไร่ หรือ ๗.๔๓% ของพื้นที่ ประกอบด้วยชุดดินเดิม บาง (Db) ชุดดินเขาย้อย (Kyo) และชุดดินปากท่อ (Pth)

การจัดการดิน เพื่อให้เหมาะสมต่อการปลูกพืชนั้นได้พิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ร่วมกับการจัดระบบการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับศักยภาพของดินและข้อมูลทางด้านภาวะเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรในพื้นที่ ได้แก่

- การเลือกชนิดของพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และชนิดของดิน เนื่องจากเป็นพื้นที่ราบลุ่มและมีน้ำขัง จึงเหมาะสมในการปลูกข้าวในฤดูฝน ส่วนในฤดูแล้งหลังเก็บเกี่ยว สามารถปลูกพืชไร่อายุสั้น เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ข้าวโพดฝักอ่อน และพืชผักต่างๆได้

- การจัดการเพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมขังในฤดูฝน เพื่อใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชผัก จำเป็น ต้องทำคันดินล้อมรอบ และมีทางระบายน้ำ

- การจัดการเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพ และปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน ควรปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น การใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ในอัตรา ๑-๓ ตันต่อไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ยเคมี หรือปลูกพืชปุ๋ยสดและไถกลบ

ข้อเสนอแนะ เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการทำนา ส่วนฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่อายุสั้นหรือพืชผัก หรือใช้ประโยชน์ที่ดินแบบไร่นาสวนผสม คือ มีการทำนา ปลูกพืชผัก และเลี้ยงสัตว์ควบคู่กันไป

เขตการใช้ที่ดินที่ ๒

เขตพื้นที่ปลูกพืชไร่และไม้ผลควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำให้พอเพียงมีเนื้อที่ประมาณ ๗,๖๓๗.๗๐ ไร่ หรือ ๖๑.๕๔ % ของพื้นที่ ประกอบด้วย ชุดดินสติกที่ที่การระบายน้ำดีปานกลาง (Suk-md)

- ปัญหาและข้อจำกัด

- ๑) ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง เนื่องจากการชะล้างพังทลายของดิน และจากการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างต่อเนื่อง

- ๒) ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก โดยเฉพาะฤดูแล้ง

- การจัดการดิน เพื่อให้เหมาะสมต่อการปลูกพืชนั้นได้พิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ร่วมกับการจัดระบบการใช้ที่ดินให้สอดคล้องกับศักยภาพของดิน ได้แก่

๑) การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินไม่ให้ดินเสื่อมโทรมเร็ว ควรนำมาตรการทางพืช เช่น การปลูกพืชขวางความลาดเท การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกแถบหญ้าแฝกตามแนวระดับ ส่วนวิธีการ เช่น การทำคันดิน บ่อดักตะกอน คันเบนน้ำ เป็นต้น

๒) การจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสม โดยการจัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่มีพืชตระกูลถั่วแทรกอยู่กับพืชอื่น การปลูกพืชตระกูลถั่วแซมในแถวพืชหลัก หรือการปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงไปก่อนการปลูกพืชหลัก

๓) การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน ควรปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น การใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ในอัตรา ๑-๓ ตันต่อไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ยเคมี

ข้อเสนอแนะ เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผล หรือการจัดทำเป็นรูปแบบเกษตรแบบผสมผสานระหว่างการปลูกพืชไร่ และปลูกไม้โตเร็วหรือไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง ขนุน เป็นต้น อย่างไรก็ตามควรจะจัดหาแหล่งน้ำให้พอเพียง เช่น การสร้างสระเก็บน้ำขนาดเล็กในไร่นา หรือวิธีการรักษาความชื้นในดินโดยใช้วัสดุคลุมดิน หรือการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินด้วยวิธีการต่างๆที่ได้กล่าวมาแล้ว

เขตการใช้ที่ดินที่ ๓

เขตพื้นที่ปลูกพืชไร่ภาคใต้ มีเนื้อที่ประมาณ ๓,๘๕๑.๗๑ ไร่หรือ ๓๑.๐๓ %ของพื้นที่ ประกอบด้วยชุดดินโพนพิสัย (Pp) ชุดดินสีคิ้วที่เป็นดินตื้นมาก และชุดดินท่ายาง(Ty)

- ปัญหาและข้อจำกัด

๑) เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก มีเศษหินปะปน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเตรียมดิน

๒) ดินขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

- การจัดการดิน

๑) ในกรณีที่ใช้ปลูกพืชไร่ควรเลือกชนิดของพืชที่มีระบบรากตื้น เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง หรือถั่วต่างๆ มาปลูก

๒) การจัดการเกี่ยวกับความชื้นในดิน ในการปลูกพืชควรใช้วัสดุคลุมดิน หรือปลูกพืชคลุมดินเพื่อช่วยรักษาความชื้นในดิน ถ้าเป็นไปได้ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำให้กระจายทั่วพื้นที่เพาะปลูก

๓) การปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน ทำได้โดยการจัดระบบการปลูกพืชบำรุงดิน ได้แก่การปลูกพืชตระกูลถั่วต่างๆสลับกับการปลูกพืชหลัก การปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน การปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวพืชหลัก ซึ่งระบบการปลูกพืชเหล่านี้จะช่วยรักษาและปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินได้ทางหนึ่ง

๔) การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก นอกจากเพิ่มแร่ธาตุอาหารพืชให้แก่ดินแล้ว ยังช่วยปรับปรุงคุณสมบัติทางกายภาพของดินอีกด้วย โดยเฉพาะด้านความร่วนซุยและความสามารถในการอุ้มน้ำของดินได้ดีขึ้น สำหรับอัตราการใช้ควรอยู่ระหว่าง ๑-๓ ตันต่อไร่

ข้อเสนอแนะ เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก การจัดการดินควรเน้นการเลือกชนิดของพืชที่ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ถ้าจะใช้ปลูกไม้ผลจะต้องจัดการดินเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการขุดหลุมปลูกควรขุดหลุมให้มีขนาด ๑x๑x๑ เมตร และการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ผสมกับดินในหลุมปลูก เพื่อช่วยให้ดินร่วนซุย และทำให้รากหาอาหารได้ดียิ่งขึ้น

ตารางแสดงสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ลำดับที่	รหัส	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	เนื้อที่	
			ไร่	%
๑	A๑๐๐	นาร้าง	๑๓๖.๕๓	๑.๑๐
๒	A๑๐๒	นาหว่าน	๒.๕๒	๐.๐๒
๓	A๒๐๐	ไร่ร้าง	๒๙๒.๙๖	๒.๓๖
๔	A๒๐๓	อ้อย	๑,๖๐๙.๘๓	๑๒.๙๓
๕	A๒๐๓-	อ้อย-มันสำปะหลัง	๓,๔๕๘.๕๒	๒๗.๘๓
๖	A๒๐๔	มันสำปะหลัง	๓๙๔.๘๔	๓.๑๘
๗	A๒๐๕	ยูคาลิปตัส	๕๙๙.๑๑	๔.๘๓
๘	A๓๐๔	ไม้ผลผสม	๖๘.๕๓	๐.๕๕
๙	A๔๐๑	ไม้ผลผสม-หมู่บ้านบนพื้นราบ	๑๓๙.๓๒	๑.๑๒
๑๐	A๔๐๑-U	มะม่วง	๑,๒๐๑.๙๔	๙.๖๘
๑๑	A๔๐๓	นาหว่าน(เขตชลประทาน)	๘๐๖.๒๐	๖.๕๐
๑๒	IA๑๐๒	ไม้พุ่ม	๓,๒๑๒.๗๘	๒๕.๘๙
๑๓	M๑๐๒	ไม้พุ่ม-อ้อย	๓๑๐.๓๐	๒.๕๐
๑๔	M๑๐๒-	หมู่บ้านบนพื้นราบ	๑๓๒.๕๐	๑.๐๓
๑๕	A๒๐๓	สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	๔๕.๐๐	๐.๓๖
	U๒๐๑			
	U๓			
รวม			๑๒,๔๑๐.๓๒	๑๐๐.๐๐

อาชีพหลัก ทำนา ทำไร่

อาชีพเสริม เลี้ยงสัตว์ รับจ้าง

สาธารณูปโภค

จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. ๑,๔๘๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๐๐ จำนวนบ้านที่มีโทรศัพท์ ๑๒๐ หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๐ ของจำนวนหลังคาเรือน

การเดินทาง

ตำบลอ่างหินตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของที่ว่าการอำเภอปากท่อ ระยะทางจากที่ว่าการอำเภอถึงตำบล ๓๐ กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง

สินค้าที่น่าสนใจ

๑.ปลาร้าโฮตเค,ปลาล้ม,ปลาร้า เป็นปลาที่ปรุงสุกแล้วพร้อมรับประทาน สามารถเก็บไว้รับประทาน ได้ ๑ เดือน

๒.แปรรูปน้ำมะพร้าว

ผลิตภัณฑ์

ปลาร้า ลำไย มะม่วง หน่อไม้อัดป๊อป เห็ดโคน

ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

ถนน

๑.จำนวนถนนลูกรัง	๔	สาย
๒.จำนวนถนนลาดยาง	๑๐	สาย

สะพาน

๑.สะพานคอนกรีต	๑๑	แห่ง
----------------	----	------

แหล่งน้ำ

๑.ห้วย / หนอง / คลอง / บึง	๓/	แห่ง/สาย
๒.คลองชลประทาน	๑	แห่ง
๓.บ่อน้ำบาดาลสาธารณะ	๒๘	แห่ง
๔.จำนวนบ่อน้ำบาดาลเอกชน	๑๐	แห่ง

การประปา

๑.ครัวเรือนมีน้ำประปาใช้	๖๙๙	ครัวเรือน
๒.ครัวเรือนไม่มีน้ำประปาใช้	๔๕๐	ครัวเรือน

ไฟฟ้า

๑. ไฟฟ้านครหลวงหรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคคิดเป็นร้อยละ	๙๙	ของพื้นที่
๒. ครั้วเรือนที่มีไฟฟ้าใช้	๑,๑๓๗	ครั้วเรือน
๓. ครั้วเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้	๑๒	ครั้วเรือน

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. โรงฆ่าสัตว์ของรัฐ	๑	แห่ง

ข้อมูลสถานบริการสาธารณสุข

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอ่างหิน	ม.๒	บ้านหนองโก
๒. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านนาคอก	ม.๔	บ้านนาคอก

ส่วนที่ ๓

หลักแนวคิดและบทวิเคราะห์

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสาย กลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวเอง ที่มีต่อผลกระทบใดๆ อันเกิด จากการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายใน ซึ่งจะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความ ระมัดระวัง ในการนำวิชาต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันยังต้องเสริมสร้าง พื้นฐานทางด้านจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ มีปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานข้างต้น เป็นที่มาของ นิยาม "๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข" ที่คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ นำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านช่องทางต่างๆ อยู่ในปัจจุบัน ซึ่ง ประกอบด้วย ความ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไข ความรู้ และ คุณธรรม

ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง เศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายที่กว้างขวางซึ่งประกอบด้วย คุณสมบัติดังนี้

๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

๓. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไข ของการตัดสินใจและ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่พอเพียง ๒ ประการดังนี้

๓.๑ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนเพื่อให้ได้ระมัดระวังในการ ปฏิบัติ

๓.๒ เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะเป็นตัวส่งเสริม อันประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร เพื่อใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ประเทศไทยกับ เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้ผลิต หรือผู้บริโภค พยายามเริ่มต้นผลิต หรือบริโภคภายใต้ขอบเขต ข้อจำกัดของรายได้ หรือทรัพยากรที่มีอยู่ไปก่อน ซึ่งก็คือ หลักในการลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถในการ ควบคุมการผลิตได้ด้วยตนเอง และลดภาวะการเสี่ยงจากการไม่สามารถควบคุมระบบตลาดได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

เศรษฐกิจพอเพียงมิใช่หมายความถึง การกระเปียดกระเสียนจนเกินสมควร หากแต่อาจพุ่มเพียงได้เป็น ครั้งคราวตามอัตภาพ แต่คนส่วนใหญ่ของประเทศ มักใช้จ่ายเกินตัว เกินฐานะที่หามาได้ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่เป้าหมายของการสร้างความมั่นคงในทางเศรษฐกิจได้ เช่น โดยพื้นฐานแล้ว ประเทศไทยเป็น ประเทศเกษตรกรรม เศรษฐกิจของประเทศจึงควรเน้นที่เศรษฐกิจการเกษตร เน้นความมั่นคงทางอาหาร เป็นการ สร้างความมั่นคงให้เป็นระบบเศรษฐกิจในระดับหนึ่ง จึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่ช่วยลดความเสี่ยง หรือความไม่มั่นคง ทางเศรษฐกิจในระยะยาวได้ เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับ ทุกสาขา ทุกภาคของเศรษฐกิจ ไม่จำเป็นต้องจำกัดเฉพาะแต่ภาคการเกษตร หรือภาคชนบท แม้แต่ภาคการเงิน ภาคอสังหาริมทรัพย์ และ การค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกันคือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม

นโยบายเกษตร ๔.๐ เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ...ซึ่งกว่าจะมาเป็น Thailand ๔.๐ ก็ต้องผ่าน ๑.๐ ๒.๐ และ ๓.๐ กันมาก่อน

Thailand ๑.๐ ก็คือยุคของเกษตรกรรม คนไทยปลูกข้าว พืชสวน พืชไร่ เลี้ยงหมู เป็ด ไก่ นำผลผลิตไปขายสร้างรายได้และยังชีพ

Thailand ๒.๐ ซึ่งก็คือยุคอุตสาหกรรมเบา ในยุคนี้เรามีเครื่องมือเข้ามาช่วย เราผลิตเสื้อผ้า กระเป๋า เครื่องดื่ม เครื่องเขียน เครื่องประดับ เป็นต้น ประเทศเริ่มมีศักยภาพมากขึ้น

Thailand ๓.๐ (ซึ่งเป็นยุคปัจจุบัน) เป็นยุคอุตสาหกรรมหนัก เราผลิตและขายส่งออกเหล็กกล้า รถยนต์ ก๊าซธรรมชาติ ปูนซีเมนต์ เป็นต้น โดยใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อเน้นการส่งออก

ในช่วงแรก Thailand ๓.๐ เติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ปัจจุบันกลับเติบโตเพียงแค่ ๓-๔% ต่อปีเท่านั้น ประเทศไทยจึงตกอยู่ช่วงรายได้ปานกลางมาเป็นเวลากว่า ๒๐ ปีแล้ว ในขณะที่ทั่วโลกมีการแข่งขันที่สูงขึ้น เราจึงต้องเปลี่ยนสู่ยุค Thailand ๔.๐ เพื่อให้ประเทศไทยให้กลายเป็นกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง

ในปัจจุบันประเทศไทยยังติดอยู่ในโมเดลเศรษฐกิจแบบ “ทำมาก ได้น้อย” จึงต้องการปรับเปลี่ยนเป็น “ทำน้อย ได้มาก” ก็จะต้องเปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” และเปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วย

ภาคอุตสาหกรรม ไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมอย่างการเกษตรก็ต้องเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและใช้เทคโนโลยีหรือ Smart Farming โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้น และเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ

เปลี่ยนจาก SMEs แบบเดิมไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูงเปลี่ยนจากรูปแบบบริการแบบเดิมซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำ ไปสู่บริการที่มีมูลค่าสูง เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง

เมืองเกษตรสีเขียว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดให้โครงการเมืองเกษตรสีเขียว (Green

Agriculture City) เป็นโครงการสำคัญ (Flagship Project) ของกระทรวงเกษตรฯ ที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในแต่ละพื้นที่ โดยชู ๓ หัวใจสำคัญสู่การเป็นเมืองเกษตรสีเขียว คือ พัฒนาพื้นที่ พัฒนาลินค้า และพัฒนาคนอย่างบูรณาการครบทุกภาคส่วนและมีการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายจากจังหวัดที่มีศักยภาพและมีความโดดเด่นในการผลิตสินค้าเกษตรเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง รวม ๖ จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ หนองคาย ศรีสะเกษ ราชบุรี จันทบุรี และพัทลุง โดยเป็นตัวแทนของจังหวัดต้นแบบในแต่ละภาคของประเทศ เพื่อผลักดันให้เป็นเมืองเกษตรสีเขียว และพัฒนา

เป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงเกษตร สาระสำคัญของ ๖ จังหวัดต้นแบบ ร่วมกันกำหนดพื้นที่ที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่สีเขียวประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนให้มีกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรที่ดี เหมาะสม (Good Agricultural Practice) ให้ปลอดภัยจากสารเคมีตกค้างในสินค้าเกษตร และใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิตสู่เศรษฐกิจการเกษตรสีเขียว (Green and Cool Agricultural Economy)

หัวใจสำคัญของการพัฒนาเมืองเกษตรสีเขียว คือ ๑. พัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ปราศจากมลพิษรอบกวน มีการจัดการของเสียอย่างเป็นระบบ ๒. พัฒนาดัวสินค้าให้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานด้านความปลอดภัย ไม่มีสารพิษตกค้าง มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิต ๓. พัฒนาคนให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าที่มีคุณภาพ สามารถทำการผลิต และอาศัยอยู่ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

“สิ่งสำคัญในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน คือ การส่งเสริม สนับสนุน การให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนาระบบการในการทำเกษตรกรรมให้มีความปลอดภัย มีคุณภาพได้มาตรฐาน และเกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”

“สิ่งสำคัญในการดำเนินการของแต่ละหน่วยงาน คือ การส่งเสริม สนับสนุน การให้คำแนะนำ เพื่อพัฒนากระบวนการในการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่การผลิตและการบริโภค และมีความปลอดภัย มีคุณภาพได้มาตรฐาน เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น”

ราชบุรีเมืองเกษตรสีเขียว

วิสัยทัศน์จังหวัดราชบุรี : เมืองเกษตรสีเขียว สังคมมีความสุข เศรษฐกิจมั่นคง

เมืองเกษตรสีเขียว พัฒนาการกระบวนการผลิตในพื้นที่ในทุกกิจกรรมให้เป็นการผลิตที่ดีและเหมาะสม ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดความสมดุลของเกษตรกรรม โดยจัดให้มีกลไกการให้ความรู้และขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ ด้านการตลาดส่งเสริมและพัฒนารวมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ และวิสาหกิจชุมชน โดยพัฒนาให้มีการเชื่อมโยงกันตั้งแต่การรวบรวมผลผลิต การขนส่ง จนถึงผู้จำหน่ายผลผลิต

สังคมมีความสุข เป็นการอยู่ร่วมกันของประชาชนในจังหวัดอย่างสันติสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เหมาะสม เข้าถึงระบบประกันสุขภาพที่ครอบคลุม มีการสืบทอดวัฒนธรรมอย่าง มีคุณค่า มีรายได้ที่เหมาะสมภายใต้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสวยงาม

เศรษฐกิจมั่นคง เป็นเศรษฐกิจที่พัฒนาที่ระเบิดจากข้างใน เพื่อการสร้างภูมิคุ้มกันและพึ่งตัวเองในสถานการณ์ความผันผวนทางเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาความเข้มแข็งเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ในกลุ่มประชาชนและเกษตรกร และยกระดับเป็นการพัฒนาในสาขาการผลิตที่จะขับเคลื่อนมูลค่า GPP ของจังหวัด ด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน คุณภาพผลผลิต และการบริการ ตลอดจนการบริหารการตลาดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อการปรับเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดให้มั่นคง มีภูมิคุ้มกันในการขยายตัวต่อไป

ส่วนที่ ๔

สรุปผลการพัฒนาตำบลอ่างหิน อ.ปากท่อ

สรุปผลการพัฒนาตำบลอ่างหิน อ.ปากท่อ เป็นการวิเคราะห์ถึงโอกาสและภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ รวมทั้งวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของพื้นที่ อันเป็นสภาวะล้อมภายในพื้นที่ ซึ่งทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์สถานภาพของพื้นที่ในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตรในแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลจอมประทัด (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ให้สอดคล้องกับการพัฒนาในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑.กลุ่มผักปลอดสารพิษในตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ มีความเข้มแข็ง</p> <p>๒.มีตลาดกลางเกษตร ที่สามารถระบายผักผลไม้ไปสู่ภาคต่างๆได้เป็นอย่างดี</p> <p>๓. อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวและสามารถเป็นทางเชื่อมผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดราชบุรีได้ เช่น อุทยานไทยประจัน</p> <p>๔. มีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงสู่อำเภอใกล้เคียงและจังหวัดอื่นได้สะดวก</p> <p>๕. มีพื้นที่ทำการเกษตรส่วนมาก พื้นที่เหมาะสำหรับทำการเกษตร</p> <p>๖. มีศูนย์การเรียนรู้การเกษตรหลากหลาย</p>	<p>๑. หน้าแล้ง แหล่งน้ำขาดแคลนส่งผลกระทบต่อปลูกผักไม่เป็นไปตามเป้าหมาย</p> <p>๒. ผลตอบแทนจากการทำเกษตรอินทรีย์ยังไม่จูงใจให้เกษตรกรรักษามาตรฐานการผลิต</p> <p>๓. เกษตรกรขาดอำนาจต่อรองทางการตลาดการเกษตร</p> <p>๔. แหล่งน้ำเพื่อการสาธารณูปโภค-บริโภคและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ</p>

ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค(Threat)
<p>๑. ยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี เน้นพัฒนากระบวนการผลิตในพื้นที่ในทุกกิจกรรมให้เป็นการผลิตที่ดี และเหมาะสม ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน</p> <p>๒. เป็นทางเชื่อมผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดราชบุรีได้</p>	<p>๑. ปัญหาภาวะเศรษฐกิจโลก และโรคระบาด มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวภายในประเทศและผลิตอาหารเพื่อการส่งออก</p> <p>๒. สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เป็นที่ราบลุ่มมักประสบปัญหาอุทกภัย ทำให้ถนนเสียหายบ่อยครั้ง</p> <p>๓. ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ(ปัญหาอุทกภัย ปัญหาภัยแล้ง)</p>

ปัญหา ๕ ด้านของภาคเกษตร		
ประเด็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา
๑.ปัญหาด้านหนี้สิน	<p>- รายได้ของเกษตรกรไม่คุ้มกับการลงทุน</p> <p>- นำเงินกู้ด้านการเกษตรไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้</p> <p>- ครอบครัวยุทธการเป็นครอบครัวใหญ่ (พ่อแม่ดูแลลูกตลอด)</p>	<p>- เน้นการผลิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงและเน้นการจับสินค้าข้อมูลต้นทุนการผลิต</p> <p>- แนะนำอาชีพเสริมนอกจากอาชีพหลักของเกษตรกร</p> <p>- ส่งเสริมการออมเงินหรือตั้งกลุ่ม</p> <p>- ใช้แรงงานในครอบครัวในการประกอบอาชีพเป็นหลัก</p>
๒.ปัญหาด้านที่ดินทำกิน	<p>- เกษตรกรแต่ละครัวเรือนมีที่ดินเป็นของตนเองน้อย(ต่ำ)</p> <p>- ค่าเช่าที่ดินทำการเกษตรราคาสูง</p>	<p>- อบรมให้ความรู้ด้านการบริหารที่ดินต่อการเกษตรให้เกิดความคุ้มค่าและใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์มากที่สุดมีรายได้ตลอดปี</p> <p>- รัฐกำหนดค่าเช่าและประกาศอย่างชัดเจนมีจุดหมายลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามประกาศ</p>

ปัญหา ๕ ด้านของภาคเกษตร		
ประเด็นปัญหา	สาเหตุของปัญหา	แนวทางการแก้ไขปัญหา
๓.ปัญหาด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> -ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร -ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง -ระบบส่งน้ำชำรุดทรุดโทรม 	<ul style="list-style-type: none"> -รัฐควรให้ความสำคัญเรื่องแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา โดยขุดเจาะให้เกษตรกรฟรี -รัฐขยายระบบชลประทานให้ทั่วถึง -รัฐต้องมีการบำรุงรักษาระบบส่งน้ำให้มีการส่งน้ำให้มีประสิทธิภาพสูงสุด -อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเรื่องการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๔.ปัญหาด้านการตลาด	<ul style="list-style-type: none"> -เกษตรกรไม่รู้ราคาขึ้นลงในตลาดกลางและขาดการวางแผนทางการตลาด -เกษตรกรยังขาดการเพิ่มมูลค่าผลผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> -อบรมให้ความรู้การวางแผนการผลิตพืชเพื่อให้ผลผลิตออกมอล้นตลาดหรือออกมาราวเดียว -อบรมการแปรรูปสินค้า
๕.ปัญหาด้านสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม	<ul style="list-style-type: none"> -สังคมคนเมืองกับสังคมการเกษตรยังมีความเหลื่อมล้ำสูง -ภาครัฐยังไม่มีสวัสดิการให้กับภาคการเกษตรที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> -รัฐต้องมีกองทุนสวัสดิการต่อเกษตรกรทุกครัวเรือน เช่น กองทุนการพักชำระหนี้และกองทุน ทูพลภาพแก่เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนสมาชิกไว้

สรุปปัญหาและอุปสรรคในตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

๑. ปัญหาด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเกษตร เกษตรกรเผชิญกับปัญหาแหล่งน้ำไม่เพียงพอ เกษตรกรจำนวนมากยังต้องอาศัยน้ำฝนธรรมชาติในการเกษตร หากปีไหนฝนตกต้องตามฤดูกาลจะได้ผลผลิตดี สำหรับในส่วนของเกษตรกรที่มีน้ำจากชลประทานไหลผ่าน กลับประสบปัญหาเช่นกัน เนื่องจากขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดีทำให้ไม่มีการจัดเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้งอย่างเพียงพอ พืชผลทางการเกษตรจึงให้ผลผลิตไม่เต็มที่
๒. ปัญหาด้านองค์ความรู้ เกษตรกรบางรายขาดความรู้เรื่องการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ ส่วนมากเกษตรกรปลูกพืชตามกระแสโดยไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาก่อนการผลิต พืชชนิดไหนมีราคาแพงก็แห่กันปลูกทำให้มีผลผลิตมากและราคาจะต่ำในเวลาต่อมาเกษตรกรสะท้อนว่ายังขาดองค์ความรู้เฉพาะด้านในการทำการเกษตรกรรม รวมทั้งความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีต่างๆ การปฏิบัติผลิตยังไม่ถูกวิธี เช่น การใช้ปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ และการจำหน่ายทำให้ต้นทุนการผลิตการผลิตสูงผลิตผลที่ได้ไม่มีคุณภาพจึงทำให้ผู้บริโภคซื้อในราคาที่ต่ำลงส่งผลให้มีรายได้น้อยลงทำให้การลงทุนไม่สมดุลกับผลิตที่ได้รวมทั้งเกษตรกรยังผลิตสินค้าการเกษตรยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร
๓. ปัญหาด้านผลผลิต เกษตรกรไม่สามารถควบคุมปัจจัยการผลิต เป็นผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นซึ่งต่อเนื่องไปสู่ปัญหา ปริมาณและคุณภาพของผลผลิตและไม่มีคลังจัดเก็บผลผลิตทางการเกษตรยิ่งทำให้เกษตรกรขาดอำนาจการต่อรอง
๔. ปัญหาด้านการตลาด เกษตรกรไม่รู้ราคาขึ้นลงในตลาดกลางและขาดการวางแผนทางด้านการตลาด ไม่มีการวิเคราะห์ตลาดไว้ก่อนผลิตทำให้ผลผลิตออกมอล้นตลาดหรือออกมามากเกินไป นอกจากนี้เกษตรกรยังขาดการเพิ่มมูลค่าผลผลิต เช่น การแปรรูปสินค้า รวมทั้งขาดการเชื่อมโยงทางการตลาดกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน
๕. ปัญหาเอกสารสิทธิ์เกษตรกรหลายรายไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและมีปัญหาเรื่องการขาดเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินทำให้เสียโอกาสในการระบุดูความช่วยเหลือจากรัฐบาล สำหรับเกษตรกรที่ทำการเกษตรโดยการเช่าที่ ประสบกับปัญหาการเช่าที่ต้องทำสัญญาปีต่อปีเพราะเจ้าของที่ดินกลัวปัญหาที่จะตามมาทำให้ผู้เช่าขาดความมั่นคงในการใช้ที่ดิน
๖. ปัญหาแมลงโรคระบาดสิ่งที่เป็นภัยคุกคามมากคือ ปริมาณศัตรูพืชที่มีอยู่จำนวนมากและแนวโน้มการระบาดของโรคและแมลงสูงขึ้น เช่น โรคข้าวในนามีแมลงศัตรูพืช

ส่วนที่ ๕

ยุทธศาสตร์การเกษตรของตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

วิสัยทัศน์

เกษตรเชิงท่องเที่ยว ศูนย์เรียนรู้หลากหลาย ผู้รู้ ผู้ทำ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ ที่ ๑ การพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา

๑.๑ การสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการเกษตรให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร องค์กร เครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๑.๒ เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ด้วยการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร โดยสร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๓ พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ ด้วยการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าปลอดภัย การทำเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ การวางแผนการผลิต การบริหารจัดการสินค้าเกษตร การบริหารจัดการต้นทุน รวมถึงการให้ความรู้เน้นความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการตลาด

ยุทธศาสตร์ ที่ ๒ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๒.๑ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร ด้วยการปรับปรุง พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรอาทิ ดิน น้ำ ส่งเสริมการอนุรักษ์แหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

๒.๒ ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดการระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร สนับสนุนการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ส่งเสริมเทคโนโลยีการทำการเกษตรแบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา

๓.๑ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้รับมาตรฐานรับรองความต้องการของตลาด โดยพัฒนากระบวนการก่อนเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน พัฒนาการกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว พัฒนาการกระบวนการหลังเก็บเกี่ยวเพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตร ลดการสูญเสียระหว่างการเก็บเกี่ยว พัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร

๓.๒ เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการส่งเสริมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเอกลักษณ์ และมูลค่าสูงตามความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่ม ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓.๓ จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรหรือตลาดสินค้าเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรตั้งแต่ระดับพื้นที่เชื่อมโยงกับระบบตลาดในระดับต่างๆ รวมทั้งสร้างและปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดของสถาบันการเกษตร

ส่วนที่ ๕

แผนงาน โครงการพัฒนาเกษตรกรรมตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

แนวทางพัฒนา/ แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หน่วยงาน รับผิดชอบ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
๑.โครงการส่งเสริมการใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้ สารเคมีทางการเกษตร	๑) พัฒนาเกษตรกรผู้ร่วมโครงการให้มีความรู้เรื่องการควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และสามารถเลือกใช้วิธีจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ๒) ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันการกำจัดศัตรูพืช เน้นให้เกษตรกรใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย ๓) สร้างความพร้อมเพื่อเตรียมการรับมือปัญหาการระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ	เกษตรกรในตำบลจอมอ่างหิน และพื้นที่ใกล้เคียง	/	/	/	/	- เกษตรจังหวัด/ เกษตรอำเภอ - อบต./อบจ. - สภาเกษตรกร จังหวัด
๒.โครงการส่งเสริมการผลิตและแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร	๑. เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๒. เพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับเกษตรกรที่สนใจ ๓. เพื่อเพิ่มความสามัคคีในชุมชน ๔. เพื่อนำผลผลิตที่มีอยู่ในหมู่บ้านมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ๕. ก่อให้เกิดรายได้เสริมให้กับครอบครัว	เกษตรกรในตำบลจอมอ่างหิน และพื้นที่ใกล้เคียง	/	/	/	/	- เกษตรจังหวัด/ เกษตรอำเภอ - อบต./อบจ. - สภาเกษตรกร จังหวัดราชบุรี

แผนพัฒนาเกษตรกรรม

แผนงาน โครงการพัฒนาเกษตรกรรมตำบลอ่างหิน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

แนวทางพัฒนา/ แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				หน่วยงาน รับผิดชอบ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	
๓.โครงการอบรม GAP	<p>พัฒนาการผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรไทยซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้ไทยก้าวสู่การเป็นครัวโลก โดยการ</p> <p>๑) ส่งเสริมการผลิตรายสินค้าและเกษตรกรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ โดยให้สอดคล้องกับเขตเศรษฐกิจ (Zoning)</p> <p>๒) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยเฉพาะมาตรฐาน GAP</p>	เกษตรกรในตำบลจอมอ่างหิน และพื้นที่ใกล้เคียง	/	/	/	/	<p>- เกษตรจังหวัด/ เกษตรอำเภอ</p> <p>- อบต./อบจ.</p> <p>- สภาเกษตรกร จังหวัด</p>

